

Somogyi Árpád (Környe, 1937 – 2024) állatorvos, toxikológus, farmakológus professzor, a berlini Szövetségi Egészségügyi Fogyasztóvédelmi és Állategészségügyi Intézet alapító főigazgatója, egyetemi tanár, egészségvédelmi és élelmiszerbiztonsági EU-tanácsadó, az MTA külső tagja

Életpályája:

- 1959-ben a budapesti Állatorvostudományi Egyetemen szerzett állatorvosi diplomát. 1959–1963-ban a pápai Húsipari Állatorvosi Ellenőrző Szolgálat Mikrobiológiai Laboratóriumának vezetője volt. 1963-ban elhagyta Magyarországot.
- Németországban, Kulmbachban a Szövetségi Húskutató Intézet Bakteriológiai és Hisztológiai Osztályán kezdett el dolgozni, majd a hannoveri Állatorvostudományi Főiskola Élelmiszertudományi Intézetének tudományos munkatársa lett. Itt találkozott Selye Jánossal, aki meghívta Kanadába.
- 1966-tól 1970-ig posztgraduális kutatóként dolgozott Selye professzor mellett a Montreáli Egyetem Orvostudományi Karán, az Orvostudományi és Kísérleti Sebészeti Intézetben, ahol 1970-ben PhD-fokozatot szerzett.
- A Selye professzorral töltött négy év után 1970–72-ben posztgraduális kutatóként dolgozott a Hoffmann–La Roche Intézet Biokémiai és Gyógyszeranyagcsere Osztályán (Nutley, New Jersey).
- 1973–74-ben docens, majd professzor volt a Nebraskai Egyetem Orvostudományi Karán az Eppley Rákkutatási Központban.
- 1974-ben visszatért Európába, 1987-ig a berlini Szövetségi Egészségügyi Hivatal (BGA) Állatgyógyászati, Takarmányozási és Maradékanyagok Intézetének igazgató professzora volt.
- 1987–1994-ben a BGA Max von Pettenkofer Intézetének igazgató-professzora volt, majd jogutódjának, a Szövetségi Egészségügyi Fogyasztóvédelmi és Állategészségügyi Intézetnek (Bundesinstitut für gesundheitlichen Verbraucherschutz und Veterinärmedizin – BgVV) az alapító főigazgatója lett.
- 1998-ban alapítója, majd – 2002-ben történt nyugdíjba vonulásáig – vezetője volt az Európai Bizottság Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatóságán az Egészségügyi Kockázatok Felmérése Osztályának.
- Tagja az Európai Élettudományi Intézet igazgatótanácsának.
- Somogyi professzor évtizedeken át számos országos (US-FDA, US-EPA, NCI, INRA) és nemzetközi intézmény (WHO, FAO, OECD), társaság és alapítvány munkájában vett részt.

Tudományos munkássága:

Fő kutatási területei: a farmakológia– toxikológia, a rákkutatás, valamint az egészségvédelmi és élelmiszerbiztonsági kockázatbecslés.

Selye János professzor 40 doktorandusza közül az utolsó három egyikeként – Somogyi Árpád (Berlin, Brüsszel), Szabó Sándor (Irvine, Kalifornia) és Yvette Tache (Los Angeles) - 2013-ban indította el a *Stressz Nyári Egyetemet*, amelynek keretében szimpóziumokon és konferenciákon foglalkoztak a stressz eredetével és fejleményeivel. Az elsőt, a Selye Szimpóziumot 2013-ban tartották a Magyar Tudományos Akadémián. Somogyi professzor ezen kívül is számos előadást tartott Selye Jánosról. 2016-ban részt vett a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum Selye-kiállításán (2015-16, Az izgalom-biológiája – Selye-János és a stresszelmélet dimenziói.)

2001-ben az MTA külső tagjává választották az Agrártudományok Osztályában.

Tagja volt az Amerikai Rákkutatási Társaságnak, az Amerikai Farmakológiai és Kísérleti Terápiás Társaságnak, a Német Klinikai Farmakológiai és Toxikológiai Társaságnak, a Német Állatorvostudományi Társaságnak, a Gesellschaft für Natur- und Heilkunde Társaságnak, a spanyol Királyi Állatorvostudományi Akadémiának (Real Academia de Ciencias Veterinarias de España), a Magyarország Barátai Alapítványnak.

Főbb díjai, elismerései:

- Magyar Érdemrend Tisztikereszt: 2017
- Bundesverdienstkreuz (Németország): 2009
- Philippe Shubik Distinguished Scientist Award (USA): 2009
- Hans Selye Visiting Professor, University of California (USA): 2009
- Doctor Honoris Causa Universitatis Kaposvarensis (Kaposvár): 2001
- Honorary Diploma of the American Veterinary Epidemiology Society (USA): 1994
- Doctor Medicinae Veterinariae Honoris Causa (Budapest): 1992
- Magyary-Kossa Gyula-emlékérem: 1989

Főbb publikációi, művei:

Több mint 60 tudományos publikáció szerzője/ társszerzője.